

Tình hình khí tượng - thủy văn và thiên tai NỔI BẬT NĂM 2018

HÀ THÀNH THẮNG

Chi cục Thủy lợi - Sở Nông nghiệp và PTNT Vĩnh Long

Mưa ít, lũ cao, sạt lở bờ sông xảy ra nhiều nơi gây thiệt hại đáng kể đến sản xuất nông nghiệp và hạ tầng thủy lợi, giao thông là những điểm nổi bật của tình hình khí tượng - thủy văn và thiên tai trong năm 2018 trên địa bàn tỉnh. Những số liệu dưới đây của Đài Khí tượng Thủy văn và Văn phòng Thường trực Ban chỉ huy Phòng, chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh Vĩnh Long còn cho thấy diễn biến khí tượng - thủy văn và thiên tai ngày càng bất thường...

Lượng mưa thiếu hụt, nước sông dâng cao mức kỷ lục

Về khí tượng - thủy văn, điểm bất thường thứ nhất có thể thấy là năm qua mưa ít hơn, mùa mưa đến sớm và kết thúc sớm hơn mọi năm. Từ cuối tháng 4, tỉnh Vĩnh Long đã xuất hiện mưa chuyển mùa và đến ngày 04/5 thì mùa mưa mới bắt đầu, tương đương năm trước và sớm hơn so với trung bình nhiều năm (TBNN) 7 ngày.

Mùa mưa năm nay kết thúc vào ngày 07/10, sớm hơn so với năm trước khoảng 1 tháng (năm 2017 kết thúc mùa mưa vào ngày 11/11). Tổng lượng mưa trong 11 tháng tại các nơi trong tỉnh từ 1.156 -

2.376mm. Các trạm có lượng mưa hụt so với TBNN: Mang Thít hụt 38mm (3%), Phường 8 (Tp. Vĩnh Long) hụt 118mm (8%), Xã Tân Ngãi (Tp. Vĩnh Long) hụt 114mm (8%), Ba Càng là nơi hụt nhiều nhất 298mm (20%). Các trạm Vũng Liêm và thị trấn Trà Ôn có lượng mưa vượt so với TBNN lần lượt là 42mm (3%) và 782mm (49%). Tuy nhiên, trong mùa khô, mưa trái mùa xuất hiện nhiều hơn, đáng kể đến là tháng 01 có khoảng 8 - 10 ngày mưa, riêng ở Vũng Liêm có tới 14 ngày mưa. Mưa kèm theo gió mạnh gây thiệt hại đến cây trồng và nhà cửa. Tổng lượng mưa tháng 01 của hơn một nửa số trạm quan trắc đã chiếm từ 57 - 98% tổng lượng mưa của mùa khô năm 2018. Một số nơi xảy ra mưa to đến rất to, lượng mưa trong 12 giờ (từ 7 - 19h ngày 22/3), tại Mang Thít 30,1mm, Phường 8 (Tp. Vĩnh Long) 39,0mm, thị trấn Trà Ôn 52,7mm.

Điểm bất thường thứ hai là mực nước sông, rạch vào mùa lũ lên rất cao. Mực nước sông, rạch trong tỉnh đã bắt đầu lên vào cuối tháng 8 trùng với kỳ triều rằm tháng 7 âm lịch. Đến đầu tháng 10, do ảnh hưởng của hai yếu tố cực đại là lũ đầu nguồn sông Cửu Long đạt đỉnh và triều cường 30/8 âm lịch, nên mực nước trên các sông, rạch trong tỉnh lên rất cao từ ngày 7 - 12/10 và đạt đỉnh vào ngày 9, 10/10 ở mức trên báo động III từ 0,25 + 0,45m, vượt đỉnh lũ lớn năm 2011 từ 4 - 8cm và đạt mức kỷ lục mới trong dãy quan trắc. Trên sông Tiền tại trạm Mỹ Thuận, đỉnh triều lên mức 2,07m; trên sông Hậu tại trạm Cần Thơ lên mức

2,23m. Mực nước nội đồng cũng lên mức cao nhất từ trước đến nay: Ba Càng 1,89m, Phú Đức 2,08m, Nhà Đái 1,98m, Tân Thành 2m.

Thiên tai lốc xoáy, sạt lở bờ sông gây thiệt hại đáng kể

Thiệt hại do thiên tai trong năm (số liệu đến ngày 26/12/2018) lên đến 66,763 tỷ đồng (tăng 22,8 tỷ đồng so với năm 2017). Ba loại thiên tai gây thiệt hại đáng kể nhất là sạt lở bờ sông, rạch, lốc xoáy và lũ, triều cường.

Năm 2018 là năm có số vụ sạt lở xảy ra nhiều nhất từ trước đến nay. Sạt lở không những xảy ra trên các tuyến sông lớn mà còn ở nhiều nơi trong nội đồng. Toàn tỉnh đã xây ra 221 tuyến/điểm sạt lở, làm mất 11.531m bờ sông, kênh, rạch (diện tích đất bị mất khoảng 57.600m²) kéo theo nhiều công trình đê bao, đường giao thông nông thôn; ảnh hưởng 1,22ha ao cá, 4ha vườn cây ăn trái và 228 hộ dân... Ước thiệt hại 22,638 tỷ đồng.

Giông, lốc xoáy làm hư hỏng 408 căn nhà. Đây là một trong những năm có số nhà bị giông, lốc gây hại nhiều nhất kể từ

năm 2000 (chỉ thua năm 2012 là 835 căn). Ngoài ra còn có 142,97ha hoa màu, 245ha lúa Thu Đông, Đông Xuân, gần 100ha cây ăn trái bị ngập, đổ ngã... Ước thiệt hại 11,446 tỷ đồng.

Lũ, triều cường gây thiệt hại 32,680 tỷ đồng (thiệt hại về nông nghiệp - thủy sản trên 16,5 tỷ đồng, về thủy lợi trên 12,5 tỷ đồng, giao thông

2,868 tỷ đồng...). Có 914ha lúa Thu Đông, trên 2.000ha vườn cây ăn trái, 166,5ha rau, màu, 226 chuồng trại bị ngập. Bờ bao bị tràn gồm 440 đoạn với chiều dài 393km; bờ bao bị vỡ gồm 159 tuyến với chiều dài 4.932m; đập bị tràn: 83 đập với chiều dài 1.499m, bị vỡ: 78 đập với chiều dài 1.623m. Đường Quốc lộ bị ngập: 14,5km, đường tỉnh, đường huyện, đường xã bị ngập gần 80km. Nhà ở bị ngập 8.628 căn nhà. Trường học bị ngập: 34 điểm trường (trong đó có 22 trường cho học sinh nghỉ học) và 27 chợ bị ngập...

Các cấp chính quyền đã thực hiện tốt phương châm “bôn tại chỗ” trong tổ chức ứng phó, hỗ trợ và khắc phục hậu quả thiên tai, giúp dân thu hoạch cây trồng, thủy sản, khắc phục bờ bao, cống, đập, đường đê bị tràn, bị vỡ, dựng lại nhà, công trình bị đổ ngã... như: Hỗ trợ kinh phí trên 2,6 tỷ đồng ổn định nơi ở cho hộ dân có nhà sập, tốc mái do giông, lốc; hỗ trợ trên 13,5 tỷ đồng gia cố lại 198 điểm sạt lở bờ sông, rạch... để giao thông được nối liền, nơi ở và sinh kế của người dân vùng thiên tai được ổn định./.